

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Imago Primi Saecvli Societatis Iesv

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1640

Capvt Primvm. Singulari Numinis prouidentiâ, & paterno amore, aduersa
in Societatem immissa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97844](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97844)

IMAGO
PRIMI SÆCVLI
SOCIETATIS IESV.

LIBER QVARTVS.
SOCIETAS PATIENS,
SIVE DE ADVERSIS
QVÆ SOCIETATI CONTIGERVNT.

CAPVT PRIMVM.

*Singulari Numinis providentiâ, & paterno amore,
adversa in Societatem immissa.*

AL E querulum est in rebus aduersis genus hu-
manum; quando non nisi amicum & fortissi-
mum quemque rebus arduis asperisque exercet
Parens ille magnificus, virtutum non lenis ex-
actor. Superiorum consule exempla ætatum.
Quos Deus optimos esse, quos clarissimos vult,
ærumnis obiicit; in occasiones intentus, quibus
suorum virtus enitescat. Hanc dum explorat, in
lucem protrahit: dum probat, perficit: dum vexari agitarique sinit,
claram toto orbe atque illustrem facit; quæ sine aduersario marcesceret
alioqui, & ingloria suis periret in tenebris. Societas I E S V magnum
fatis orbi documentum est, ita validè concussa, ita vndique impetita &
agitata, vt ferè non multò minus prodigium sit, omnino potuisse confi-
stere, quàm in eam quam cernimus molem vno sæculo excreuisse. Sed
nimirum quod ille ait: *Non est arbor solida, nec fortis, nisi in quam fre-*

*Amicos
exercet
Deus:
Senec.de
Prouid.c.1.*

Ibid.cap.4.

*ideo &
Societatem
I E S V:*

*uens ventus incurSAT: ipsa enim vexatione constringitur, & radices cer-
tius figit. Libetne vltra Dei consilium expendere? dum suos exercet, in
hoc laborat, vt se dignos faciat: at maiores nostros dignos se, dignos
præterea I E S V nomine facere placuit: ne aut gratis accepisse videren-
tur tam honorificam appellationem, aut gerere otiosè. I E S V M enim*

PPP pati

Philipp. 3.

Hebr. 1.

2. Tim. 2.

Iudic. 7.

pati si oportuit, eos quid expectare par fuit, quos eodem nomine visum insignire? agendo igitur & patientiam orbi ostenderent, vocatos se non magis in societatem nominis, quam in societatem passionum eius: tantoque fortasse duriora scirent toleranda, quanto differentius nomen hereditassent. Quare desinant tandem arrogantia notam nobis iniurere, qui expendent primi sæculi Patribus nomen istud, omen semper & præfagium fuisse impendentium sibi quoque Dei causâ calamitatum: nec materiam vanitatis, sed virtutis incitamentum, exemplumque in arduis, solatium in aduersis. Hæc est Manresano secessu insignia Ignatius extulit: hæc est cælesti viso hausit: quo propitium quidem fore IESVM didicit, sed cum cruce interim quasi ad ærumnas præire. Exinde probra, contumelias, vexationes, aduersa omnia Domini vestem appellare solitus: quâ hanc professos militiam indui optabat, simulque meminisse, cui se Duci, quibusve modis probare deberent: atque in omnibus laborare ut boni milites CHRISTI IESV. Si fortes essent; in castris periculosa fortissimis imperari: si virtute animoque præstantes; lectissimos in arduas expeditiones mitti: si vitæ contemptores, ad vulnera mortemque intrepidi; istiusmodi primâ in acie collocari, interim de imperio Ducis quæri neminem: de iudicio delectuque omnes sibi gratulari. Nec illa Macedonum pulchra phalanx, omnium Alexandri bellorum comes & focia, se vniquam præ ceteris doluit exerceri. nec illa sub Gedeone trecentorum militum exigua manus, se præcipue quæta est hostibus obijci, aut immensæ multitudini in victimam & prædam dari. Periculi contemptorem quemque faciebat tam honestum de se iudicium Ducis, in Deo. Digna est immortalitate alterius Ignatij, sanctissimi Martyris, è vinculis & cruciatibus illa vox: Nunc incipio CHRISTI esse discipulus. quasi tum primùm deprehendisset veteranus miles, præclare de se CHRISTVM sentire. Habet profecto (quæ Dei benignitas est) habet & Societas IESV, quod de Ducis sui iudicio sibi gratuletur. Nec degener esse, nec ignava primo sæculo probata est. Sordida pulvere non indecoro, vulneribus & sanguine formosior, inuenta est digna, quam suam IESVS agnosceret. Habent & vnde gaudeant maiores nostri; quod ante alios digni habiti sunt, in quibus spem atque indolem stirpis totius exploraret, an meritura videretur posteritas omnis pro nomine IESV contumeliam pati. Ingens beneficium; Doctori Gentium tum quoque promissum diuinitus, cum primùm iustus est coram Gentibus & Regibus nomen istud portare: quod ea calamitas virium nostrarum quoddam experimentum est, & disciplina virtutis; siue post feliciter susceptos suâ causâ labores, consummata virtutis complementum, diuinæque indicium approbationis. Id Xaverius, id inclyti tolerantia viri agnouere. Quorum ille dicere solitus, suspectum esse, diu carere aduersis; idemque videri sibi atque non fideliter CHRISTO militare. istis verò tristes ærumnæ, & ærumnis addita feralis mors, laborum merces est optata sæpè, sæpè quæsitâ; & digna emi sanguine suorum operum corona. Quid aliud quam pœnam atque supplicium dicerent cæci mortales? isti rerum bene gestarum præmia vocant. Nec falso; quando & suis priuatim apud Deum meritis noua hinc fit accessio;

cessio; & præclara publicè ab se inchoata opera, certiora capiunt incrementa. Semina diceres, & terrâ priùs obrui debere, eò latius exuberatura, quò grauior hiemis præcesserit inclementia. Circumferte oculos, si placet, quâ per orbem diffusâ Societas est; vaticinanti tandem credetur Ignatio. Euentus docet nusquam creuisse feliciùs, quàm vbi vulgò fuit ^{feliciùs} depressâ magis; nusquam etiamnum latius florere, quàm vbi durius fuit ^{creuit, vbi} agitata. Grati agnoscimus: insectationes hactenus pro laudibus fuere, ^{grauis a} & clades ipsæ pro incrementis. Quis vel emendas non censeat, aliorum culpa si absit & offensa Numinis? qui obesse crediderant, profuere: & quod demoliri laborabant, prouexerunt opus: non tam mole iam suâ, quàm illorum agitatione solidè firmatum. Segniâ, ignauia, contempta sunt, quæ nemo excitat, nemo iactat aut mouet: otio ac desidiâ clanguebunt. Clara, & in æuum duratura, gaudent perpetuo motu. Sol fide-
raque, semper irrequieta; viuida semper & integra sunt: nec vinqum effulgent gratiùs, quàm cum priùs sub opacâ nube latuere. Sed à celestibus ad humana descendat cogitatio. Quæ res alia Regnorum Rerumque publicarum exitium est, quàm sine motu alta quies, sine bello pax atque securitas, sine aduersis nimia felicitas? hinc otium existit: hinc abundantia earum rerum quas primas mortales ducunt. atque hinc nasci vitia necesse est, quolibet hoste magis formidanda. O benigna in Societatem æternæ Mentis consilia! quàm prouidè per aduersa, noxia remouit! ne illam aut è quietis rebus ignauia, aut ex secūdis insolentia carperet. Si florentem conseruare, beneficium est, quo id pacto certius facere potuit? si propagare, quo potuit feliciùs? In lucrum omnia & commodum vertit. Sinistro rumore atque sermonibus quid factum, nisi vt verè innotesceret? iudiciis & quæstionibus, nisi vt cum laude approbaretur? iactatione tam multiplici, nisi vt, facis instar, clariùs reluceret? exsilio & fugâ, nisi vt, dum alias quærit sedes, diffunderetur latius? Stat igitur inuicta hactenus: vtrique fortunæ par: suis erudita successibus, quæ aduersâ vulgus nominat, in beneficiis habere. Id nunc agit hoc triumpho sæculari: orbi testatum vult, ^{id nunc} amplecti se illa vt Dei dona, vt paterni amoris pignora, vt incrementorum ^{grata ag-} suorum certissimas causas: omnis vt retrò posteritas, in tristibus affli- ^{noscit.} ctisque rebus magis quàm in lætis spem, fiduciam, gaudium ponat, quamdiu de Societate I E S V se dicet.

Age verò quisquis nobiscum ortas primo sæculo tempestates intue-
bere, quid nisi vndique turbatum mare ingredi te credes? en quantum ab Aquilone insurgit malum! quàm atra nox ponto incubat, quàm densâ tenebrâ! procellæ vndique & decumani fluctus: nullo littore fida statio est. conspirant in vnus exitium cymbæ, recentis adhuc & necdum satis firmis laterum compagibus aduersus inimicum imbrem & infundentes se vndas. Obruendam igitur aliquando censuere sæculi prudentes, tantasque tempestates non euicturam. idem & nostri (fatendum est) spem inter metuinque, timere non semel: nec minùs anxie ad Deum confugere, quàm ad I E S V M Apostoli in nauiculâ dormientem. Sed nimirum etiam hac cymbâ I E S V S vehitur. quod igitur illi *Casarem uehere & fortunam eius*, id nobis I E S V nomen portare securitas

est, simul & periculi causa. Tanto vectore cur diffidat, spemve abiciat trepidis in rebus? cum opportunum fuerit, *imperabit ventis & mari*, & fiet *tranquillitas magna*; nouis interrumpenda tempestatibus, ne in perniciosioribus nobis malaciam vertat: verum vt semper sollicita, prouida semper & circumspccta, semper intenta periculis, inter angustos vtriusque scopulos, syrtes inter & breuia, gnara omnibus prouehi ventis, inoffensum teneat diuinæ gloriæ cursum.

CAPVT SECVNDVM.

Ante confirmationem, vniuersam Societatem exstinguere conatus demon in capite Ignatio.

Turba in Ignatium, **O** dium Satanae, malè sibi metuentis à nouâ cohorte, prima & vterior turbarum causa. Quid non egit ne coalesceret? quam adultam non tam facilè opprimendam intelligebat, in Ignatio Ductore vnâ operâ omnem laborauit exstinguere: in capite totius vitam corporis, messem in semine, in radice arborem, in fonte riuos. Ignatium igitur palam, Ignatium clam atque ex insidiis aggressus est; nunc improborum hominum odio & apertâ vsus impietate, nunc piorum quoque virorum sapè non prudenti zelo, specie recti deceptorum. Pro omni telo infamia placuit: eam Ignatio insignem si inurere posset, neminem cum illo initurum societatem. Itaque in Manfredano secessu quandiu delituit sibi vni intentus, non tantum suam illi integram constare famam passus est, sed & præclarâ sanctitatis opinione augeri præterea vulgarique. at vbi de adlegendâ cohorte agi persensit, vbi de faciendis quæstibus animorum; tum enimverò Ignatij famam lacerare, vitam profcindere, dicta factaque omnia in inuidiam & criminationem vocare; calumniis, vinculis, carceribus, iudiciis id agere, vt, protritâ vbiq; auctoritate, qui infamem hominem sequeretur, nemo esset. Quocumque pedem inferebat Ignatius, sinistri illum rumores vel iam præceserant, vel prosequerantur; nec conuiescere sinebant, nisi ab agendâ Dei causâ ipse quiesceret, inflammandisque hominibus ad pietatem. Compluti primùm, deinde Salmantica, mox Parisius, exinde Venetiis ac Romæ, quasi serie quadam illum infecitæ criminationes. Ter Compluti, non magno temporis interuallo, in illum habita quæstio veneficij atque hæreseos: initio ferè dissimulanter, nisi quòd semel ad quadraginta dies in publicam missus custodiam est. Compluto digressus Salmanticam, nihilo mitius excipitur: etiam illic datur in tertium carcerem, iterum suspectus hæreseos; iniectâ collo prægravi catenâ, sed in quâ triumphasse perhibetur. Vtrobique honestissimâ quidem sententiâ declarata innocentia est; obex tamen mora que iniecta magnis conatibus, quando non nisi post quadriennium de diuinis rebus cum populo agere Quæsitorem decreto permixtus est. Inter causas hæc fuit ex Hispaniâ excedendi. Sed non inferiora illum Parisiis manebant certamina. Hic nimirum obstruendi erant aditus, ne è florentissimâ iuuentute delectum ageret notus Ductor.

Vix